

Proposal on the Theory of Urban Politics and Qualitative Research^{**}

Todsapon Shinjorhor^{*}

Abstract

This article aims to present the basic theory of Urban Politics through three elements, Urban Regime, Governing Arrangement and The Relation of Marxist Perspective and Urban Politics. This assisted to understand the complexity of context in urban areas because the diversity of actors such as public sector, citizen sector and private sector had influenced to political decision- making, especially in policymaking, projects and regulations which could determine the future and the deterioration of the city. Meanwhile, the theory of Urban Politics related to qualitative research through 1.) Inductive Reasoning and 2.) Explanation Model (Type/ Ultimate-Token/ Proximate). This will help to expand a method of acquiring knowledge to other dimensions.

* Pd. D Candidate, Faculty of Social Sciences, Naresuan University. Email: Todsaponchinjorhor@hotmail.com

** This article is a part of the independent study in Advanced Political Theory Course, PhD (Political Science), Faculty of Social Sciences, Naresuan University.

Received May 7, 2021; Revised June 29, 2021; Accepted November 30, 2021

Keywords: Urban Politics, Urban Regime, Marxist and Urban Politics, Governing Arrangement

บททดลองเสนอทฤษฎีการเมืองนครกับงานวิจัยเชิงคุณภาพ**

ทศพล ชื่นจ่อหอ*

บทคัดย่อ

บทความชิ้นนี้ผู้เขียนต้องการนำเสนอแนวคิดการเมืองนครเบื้องต้น ผ่านองค์ประกอบของระบอบนคร การจัดระเบียบทางการเมือง และความสัมพันธ์ในมุมมองมาร์กซิสต์ภายใต้ขอบเขตการเมืองนคร ที่ได้ช่วยสร้างความเข้าใจให้กับพื้นที่ความซับซ้อนในบริบทของเมืองเพราะปัจจุบันเป็นความหลากหลายของกลุ่มตัวแสดงทั้งในส่วนของภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคเอกชนที่ล้วนส่งผลต่อการตัดสินใจทางการเมืองโดยเฉพาะในมิติการสร้างนโยบาย โครงการ และกฎระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ซึ่งสามารถกำหนดอนาคตและความเสื่อมโทรม ของเมืองได้ขณะเดียวกันแนวคิดการเมืองนครมีความสอดคล้องกับรูปแบบงานวิจัยเชิงคุณภาพ ผ่านตัวแบบการให้เหตุผลเชิง

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร Email: Todsaponchinjorhor@hotmail.com

** บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษารายวิชาทฤษฎีการเมืองชั้นสูง ดำเนินการสอนโดย ผศ.ดร.วัชรพล พุทธิรักษา ในหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (รัฐศาสตร์) คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

** ได้รับบทความ 7 พฤษภาคม 2564; แก้ไขปรับปรุง 29 มิถุนายน 2564; อนุมัติให้จัดพิมพ์ 30 พฤศจิกายน 2564

อุปนิสัย และรูปแบบการอธิบายเหตุผล ที่ได้ช่วยเพิ่มพรมแดนทางการศึกษาให้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: การเมืองนคร, ระบอบนคร, มาร์กซิสม์และการเมืองนคร, การจัดระเบียบทางการเมือง

บทนำ

การศึกษานโยบายสาธารณะส่วนมากในปัจจุบันได้รับอิทธิพลหลักจากสำนักปฏิฐานนิยม (Positivism) โดยเริ่มก่อตัวขึ้นในปี ค.ศ. 1920 จากกลุ่มนักวิชาการชาวออสเตรียมหาวิทยาลัยเวียนนาเป็นที่รู้จักในชื่อชมรมเวียนนา (Vienna Circle) มีรากฐานมาจากสำนักประจักษ์นิยม (Empiricism) ภายใต้ภววิทยา (Ontology) แบบ Foundationalism จุดเน้นสำคัญของการศึกษา คือ การอธิบายโดยอาศัยกฎหรือหลักการทั่วไป (Law or Generalization) สามารถพิสูจน์สิ่งใดสิ่งหนึ่งได้ภายใต้เงื่อนไขของการศึกษาแต่ไม่ถูกจำกัดด้วยเวลาหรือสถานที่ในการอธิบายรูปแบบการวิเคราะห์ที่ตั้งอยู่บนกฎที่ประกอบไปด้วยตัวอธิบายและปรากฏการณ์ที่ถูกอธิบายเพื่อมุ่งควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ (อนุสรณ์ ลิ้มมณี, 2561, น. 40-46) ในด้านนโยบายสาธารณะมักจะมีการศึกษาในมิติของวงจรนโยบายสาธารณะ (Policy Cycle) ได้แก่ การก่อรูปของนโยบาย การกำหนดนโยบาย การตัดสินใจนโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติ และการประเมินผลนโยบาย หากต้องการศึกษาทั้งหมดของวงจรต้องใช้ระยะเวลา รวมไปถึงทรัพยากรเป็นจำนวนมาก ดังนั้น การศึกษาส่วนใหญ่จึงเจาะไปที่บางหน่วยของกระบวนการนโยบาย เช่น การนำนโยบายไปปฏิบัติ การนิยามปัญหาที่เกิดขึ้นหรือการก่อรูปของนโยบาย เพื่อพยายามที่จะศึกษาและทำความเข้าใจ

นโยบายสาธารณะผ่านการใช้ทฤษฎีและแนวคิดต่าง ๆ ยกตัวอย่างเช่น ตัวแบบเชิงสถาบัน (Institutional Model) ตัวแบบชนชั้นนำ (Elite Model) ตัวแบบเชิงระบบ (System Model) ตัวแบบหลักเหตุผล (Rational Model) ตัวแบบกลุ่ม (Group Model) ตัวแบบกระบวนการ (Process Model) และตัวแบบส่วนเพิ่ม (Incremental Model)

การเข้มงวดในการศึกษาเชิงประจักษ์ผ่านการควบคุมตัวแปรทางสถิติที่มากเกินไป บางครั้งจึงไม่สามารถอธิบายความเปลี่ยนแปลงหรือผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นในทางนโยบายได้ เพราะมนุษย์มีความซับซ้อนทางอารมณ์และความรู้สึก โดยเฉพาะการดำเนินนโยบายยุคสงครามเวียดนาม (Vietnam War) ของสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีความพยายามใช้การวิเคราะห์เชิงประจักษ์ผ่านตัวแบบหลักเหตุผล (Rational Analysis) เพื่อสร้างการตัดสินใจดำเนินนโยบายแต่ข้อมูลที่ได้รับจากพื้นที่ของการสู้รบมักจะมีการบิดเบือนเป็นเพราะเหตุผลในทางการเมืองเป็นหลักอันนำไปสู่การละเลยประเด็นด้านศีลธรรมทำให้เกิดการประท้วงและต่อต้านการทำสงครามขึ้น (Anti-War-Moment) (ประโยชน์ส่งกลิ่น, 2561, น. 6-12) ในเวลาต่อมาจึงได้เกิดการศึกษาในยุคหลังประจักษ์นิยม (Post-Empiricism) มีจุดยืนสำคัญจากญาณวิทยาของสำนักตีความ (Interpretative) ภายใต้อภิปรัชญาแบบ Anti-Foundationalism โดยนักสังคมวิทยาส่วนหนึ่งได้เริ่มคิดค้นวิธีการศึกษาในการตีความที่เป็นเอกลักษณ์และเรียกกลุ่มของตนเองว่า “ชมรมไฮเดลเบิร์ก” (The Heidelberg Circle) ฐานคิดสำคัญ คือ การศึกษาในมนุษย์ไม่สามารถใช้วิธีการคาดการณ์ได้ (Predict) เพราะมนุษย์มีความซับซ้อนทางความคิดซึ่งไม่สามารถหาความเที่ยงตรงของข้อมูลในเหตุการณ์ได้เหมือนกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ มีการศึกษายุคแรกเริ่มจากตัวบทในพระคัมภีร์ไบเบิล

(Text) เพื่อหาความหมายแท้จริงที่ถูกซ่อนอยู่ต่อมาได้พัฒนาไปถึงพฤติกรรมมนุษย์ การเมือง และนโยบายสาธารณะ (อนุสรณ์ ลิมมณี, 2561, น. 52-61)

บทความชิ้นนี้ผู้เขียนจึงต้องการนำเสนอแนวคิดการเมืองนครเบื้องต้น (Urban Politics) ภายใต้อิทธิพลทางการศึกษายุคหลังประจักษ์นิยม (Post-Empiricism) ซึ่งเป็นการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับบริบทของความเป็นเมือง จากความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจและจำนวนประชากรที่เพิ่มมากขึ้นทั่วโลกกว่า 7,794 ล้านคน ในปัจจุบันทำให้เกิดการก่อตัวของเมือง (Urban) เกิดขึ้นตามมาเป็นจำนวนมากมีความสัมพันธ์โดยตรงกับประชากรที่อยู่อาศัยภายในเมืองทั้งสิ้นกว่า 1,514 ล้านคนทั่วโลก (ยูเอ็น, 2563) ประกอบกับสภาพสังคมในปัจจุบันที่มีความหลากหลายของกลุ่มตัวแสดงต่าง ๆ เช่น กลุ่มความหลากหลายทางเพศ (LGBT) กลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (Green World) กลุ่มสหภาพแรงงาน (Trade Union) กลุ่มนักเคลื่อนไหวทางการเมือง (Political Activism) และกลุ่มองค์กรไม่แสวงหาผลกำไร (NGO) ส่งผลทำให้การตัดสินใจทางการเมืองของหน่วยงานภาครัฐในระดับท้องถิ่นโดยเฉพาะด้านนโยบายสาธารณะมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ก่อให้เกิดกรอบแนวคิดการเมืองนครเพื่อสร้างความเข้าใจสังคมในยุคปัจจุบันโดยผู้เขียนได้เลือกนำเสนอผ่านองค์ประกอบที่มีความสำคัญ ได้แก่ ระเบียบนคร (Urban Regime) การจัดระเบียบทางการเมือง (Governing Arrangement) และความสัมพันธ์ ในมุมมองมาร์กซิสต์ภายใต้ขอบเขตการเมืองนคร (The Relation of Marxist Perspective and Urban Politics) เพื่อแสดงให้เห็นถึงระบบพลังในเชิงโครงสร้างของปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแสดงต่าง ๆ ในการกำหนดทิศทางอนาคตของเมือง ขณะเดียวกันแนวคิดการเมืองนครมีความสอดคล้องอย่างชัดเจนภายใต้กรอบงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผ่านความโดดเด่นของตัว

แบบการให้เหตุผลเชิงอุปนัย (Inductive Reasoning) และรูปแบบการอธิบายเหตุผล (Type/Ultimate-Token/Proximate)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อนำเสนอกรอบแนวคิดการเมืองนครเบื้องต้น
2. เพื่อเพิ่มมิติทางการศึกษาผ่านกรอบแนวคิดการเมืองนครภายใต้มุมมองด้านนโยบายศาสตร์

การเมืองนคร (Urban Politics)

การบริหารกิจการภาครัฐในระดับท้องถิ่นนั้นมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับการกำหนดนโยบาย โดยเฉพาะในพื้นที่ของเมืองจากโครงสร้างทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างเป็นพลวัต ปัจจุบันการศึกษาแนวคิดการเมืองนคร (Urban Politics) ยังคงมีการศึกษาอยู่อย่างจำกัดและไม่ถูกพูดถึงมากนัก หากมองย้อนกลับมาถึงบริบทของประเทศไทย ผู้เขียนพบการศึกษาภายใต้ชื่อรายวิชาการเมืองกับนโยบายการพัฒนาเมืองมีปรากฏอยู่ในหลักสูตรระดับรัฐศาสตรบัณฑิต และรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการจัดการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2559) รวมไปถึงรายวิชาเกี่ยวกับเมืองและมหานคร สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ซึ่งล้วนถูกดำเนินการสอนโดย ผศ.ดร. พิชญ์ พงษ์สวัสดิ์ (มีเดียสุโขทัยธรรมาธิราช, 2561) การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับนโยบายสาธารณะภายในเมือง ส่วนมากนั้นยังคงยึดติดกับแนวคิดในยุคประจักษ์นิยมจากตัวแบบนโยบายสาธารณะ (Models of Public Policy) และแนวคิดเครือข่ายนโยบาย (Policy Networks) เป็นหลักผู้เขียนจึงต้องการนำเสนอแนวคิดการเมืองนครที่ได้รับอิทธิพลช่วงยุคหลังประจักษ์นิยมซึ่งเป็นหน่วยวิเคราะห์

ทางการเมืองจากปฏิสัมพันธ์เชิงอำนาจของตัวแสดงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อสร้างการครองอำนาจนำในการปกครองและกำหนดทิศทางของนโยบายภายในเมือง

แนวคิดการเมืองนครได้รับอิทธิพลทางการเมืองการศึกษาจาก David Judge, Gerry Stoker และ Harold Wolman ผ่านการตีพิมพ์หนังสือ “Theories of urban politics” ในปี พ.ศ. 2538 เป็นแนวคิดที่ถูกตีความว่ามีส่วนคล้ายกับแนวคิดการเมืองการปกครองท้องถิ่น แต่ในความเป็นจริงแล้วขอบเขตของการศึกษาภายใต้แนวคิดการเมืองนครมีความแตกต่างกัน เพราะเป็นแนวคิดที่ให้ความสำคัญกับสถานะของการพัฒนาและความเสื่อมโทรมของเมืองล้วนมีปัจจัยและสาเหตุที่เข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่งมีทั้งในส่วนที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ *ส่วนที่เป็นทางการ* ยกตัวอย่างเช่น พฤติกรรมการเมืองในระดับการเลือกตั้งผู้บริหารเมือง โครงสร้างองค์กร สมรรถนะขององค์กร การปกครองในระดับนคร และกรอบกฎหมาย (รัฐธรรมนูญ พรบ.ต่าง ๆ) *ส่วนที่ไม่เป็นทางการ* ยกตัวอย่างเช่น วัฒนธรรมการเมือง โครงสร้างทางอำนาจรูปแบบพิเศษ (เรื่องการสร้างเครือข่ายของพันธมิตรทางอำนาจของเมือง ธรรมเนียมปฏิบัติขององค์กรการปกครองระดับเมือง และเครือข่ายความร่วมมือระหว่างองค์กรการปกครองในระดับเมืองและความร่วมมือกับภาคประชาชนต่าง ๆ) และเครือข่ายประชาสังคมในระดับเมืองโดยการศึกษาการเมืองการปกครองท้องถิ่นส่วนใหญ่จะเน้นเพียงแค่หลักธรรมาภิบาล การมีส่วนร่วมของประชาชน ความเป็นประชาธิปไตย และการจัดเก็บภาษีหรืองบประมาณภายในท้องถิ่นเท่านั้น (พิชญ์ พงษ์สวัสดิ์, 2560, น. 171-179)

แนวคิดการเมืองนครจึงมีส่วนสำคัญเป็นอย่างมากในการช่วยวิเคราะห์ถึงสภาพปัญหาที่สังคมกำลังเผชิญอยู่พร้อมทั้งนำไปปัจจัยในการวิเคราะห์ด้านเศรษฐกิจเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการศึกษาของรูปแบบนโยบายสาธารณะ รวมไปถึงโครงสร้างทางอำนาจที่มีอยู่ในสังคม โดยการเมืองนครมีลักษณะที่สำคัญประกอบไปด้วย 2 ข้อ

ได้แก่ 1. หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมักจะเป็นหน่วยงานขนาดเล็กและมีระดับอยู่ต่ำกว่ารัฐ
2. หน่วยงานของรัฐบาลส่วนกลางมักจะกระจายอยู่ภายในเมืองแม้จะมีความพยายาม
มองว่าระบอบประชาธิปไตยที่มีอยู่นั้นเป็นสิ่งที่ดีมีความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้
แต่ด้วยสภาพเครือข่ายที่มีอยู่อย่างจำกัดนั้น ก็อาจจะนำไปสู่ผลกระทบในทางตรงกัน
ข้ามได้เช่นเดียวกัน (John, 2009, p.17 - 22)

บทความชิ้นนี้ผู้เขียนจึงได้ให้ความสำคัญกับ “แนวคิดการเมืองนคร”
ในฐานะเป็นหน่วยการวิเคราะห์บริบทของความเป็นเมืองภายใต้โครงสร้าง
ความซับซ้อนทางสังคมในปัจจุบันที่มีความหลากหลายของกลุ่มตัวแสดงบนเครือข่าย
ของภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคเอกชนซึ่งส่งผลต่อการขับเคลื่อนนโยบาย
สาธารณะ โครงการ กิจกรรม กฎระเบียบหรือข้อบังคับที่สามารถกำหนดทิศทางของ
การพัฒนาและความเสื่อมโทรมของเมืองภายใต้องค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ ระบอบนคร
(Urban Regime) การจัดระเบียบทางการเมือง (Governing Arrangement) และ
ความสัมพันธ์ในมุมมองมาร์กซิสต์ภายใต้ขอบเขตการเมืองนคร (The Relation of
Marxist Perspective and Urban Politics) ที่มีส่วนสัมพันธ์กับงานวิจัยเชิงคุณภาพ
(Qualitative Research)

ระบอบนคร (Urban Regime)

ระบอบนครเป็นหน่วยการวิเคราะห์ที่มีความน่าสนใจภายใต้อิทธิพลของกลุ่ม
การศึกษาการเมืองนคร โดยมีงานศึกษาของ Clarence Stone และ Stephen Elkin
เป็นผู้ริเริ่มและมีบทบาทสำคัญในแนวคิดดังกล่าว แรกเริ่มนั้นเป้าหมายหลักของทฤษฎี
คือ ใช้เป็นเครื่องมือในการอธิบายความสัมพันธ์รูปแบบการทำงานร่วมกันระหว่าง
ภาครัฐและภาคเอกชน โดยเฉพาะการแบ่งแยกอำนาจของตลาด เศรษฐกิจ และกลุ่ม
ก่อนทางการเมือง มีอิทธิพลอย่างมากสำหรับการกำหนดทิศทางของนโยบายสาธารณะ

ในเมืองต่าง ๆ ของสหรัฐฯ ต่อมาได้ถูกนำไปประยุกต์ใช้หลากหลายรูปแบบ รวมไปถึง การมุ่งวิเคราะห์และอธิบายกลุ่มตัวแสดงหรือกลุ่มพลังที่เกิดขึ้นผ่านความร่วมมือภายใต้ รูปแบบเครือข่ายซึ่งมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบาย (Mossberger & Stoker, 2001, p.810-811)

ขณะเดียวกันมุมมองของ Keith Dowding, Patrick Dunleavy, Desmond King, Helen Margetts and Yvonne Rydin (1999) ได้อธิบายว่าการเมืองนคร เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทางการเมืองและการผลิตบริการสาธารณะในเมืองที่เป็นกลยุทธ์ สำคัญในการต่อสู้พร้อมทั้งเชื่อมโยงไปสู่กลุ่มสนับสนุนภายในชุมชนโดยหากมอง ในบริบทของยุโรป (European) มักจะมีความโดดเด่นจากกลุ่มตัวแสดงทางการเมือง ในระดับท้องถิ่นซึ่งมีความเชื่อมโยงกับกลุ่มตัวแสดงทางการเมืองจากส่วนกลางที่มีการ แข่งขันหรือเป็นคู่แข่งระหว่างพรรคการเมืองอย่างชัดเจน ดังนั้น ท้องถิ่นจึงเป็น พื้นที่ของการปฏิบัติเชื่อมโยงไปสู่การประเมินผลเลือกตั้งในอนาคตพร้อมทั้งประเมิน ความสามารถในการบริหารงานจากรัฐบาลส่วนกลาง Katherine B. Hankins (2015) มองว่าระบอบนคร คือ การให้ความสำคัญกับผู้กำหนดนโยบายจากการตัดสินใจดำเนิน นโยบายสาธารณะที่มีความเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ซึ่งเกิดขึ้น ภายหลังจากการดำเนินโครงการในพื้นที่ของเมือง ขณะเดียวกันเงื่อนไขในการดำเนิน นโยบายนั้นจำเป็นต้องสอดคล้องกับทรัพยากรที่มีอยู่ของกลุ่มตัวแสดงในเครือข่ายของ ผู้กำหนดนโยบายที่มีอิทธิพลต่อการขับเคลื่อนทิศทางการพัฒนาเมืองลำดับสุดท้าย Domingo Morel (2018) อธิบายว่าความซับซ้อนทางการเมืองในปัจจุบันได้แสดงให้เห็น ถึงถึงภาพของระบอบนครได้ดียิ่งขึ้นจากการตัดสินใจดำเนินนโยบายของรัฐในระดับ ท้องถิ่นที่เริ่มถูกแทรกแซงจากนักการเมืองหรือกลุ่มธุรกิจภายในพื้นที่ ขณะเดียวกัน ลักษณะความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐในระดับท้องถิ่นและผลประโยชน์ของตัว

แสดงภายในเครือข่าย จากการดำเนินนโยบายนั้นแม้จะไม่มีคามผิดในทางข้อกฎหมาย แต่จำเป็นต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมในมุมมองของภาคประชาชนซึ่งเป็นความหลากหลายทางการเมืองในสังคมปัจจุบัน

โดยในมุมมองของ Clarence Stone ผู้บุกเบิกยุคแรกเริ่มแล้วได้อธิบายว่า แนวคิดระบอบนคร (Urban Regime) เป็นการมองสภาพแวดล้อมทางการเมืองที่เกิดขึ้นในระดับเมืองแต่ไม่ได้ถูกจำกัดเพียงแต่อำนาจเชิงโครงสร้างเท่านั้นแต่หมายรวมถึงกลุ่มพลังต่าง ๆ ที่พยายามขับเคลื่อนสังคมผ่านนโยบายสาธารณะภายใต้การศึกษาแบบเศรษฐกิจการเมืองซึ่งมีส่วนสำคัญในการวิเคราะห์ของแนวคิดระบอบนคร เพราะการเมืองในปัจจุบันแตกต่างไปจากอดีตอย่างสิ้นเชิง นักการเมืองไม่อาจรักษาอำนาจของตนอยู่ภายในระบอบอย่างยาวนานได้อีกต่อไป แต่ต้องผสมความร่วมมือระหว่างกลุ่มองค์กรภาคประชาชนเพื่อเป็นฐานในการสนับสนุนหรือกลุ่มองค์กรที่สร้างความร่วมมือเพื่อจัดการปกครองและกลุ่มที่ผสมความร่วมมือเพียงแค่ว่าเป้าหมายในการชนะการเลือกตั้งรวมไปถึงองค์กรที่เกิดขึ้นตามเป้าหมายที่แตกต่างกัน ยกตัวอย่างเช่น กลุ่มองค์กรไม่แสวงหาผลกำไร กลุ่มองค์กรมุสลิม กลุ่มองค์กรที่ให้ความช่วยเหลือทางด้านกฎหมาย กลุ่มพรรคการเมือง กลุ่มรณรงค์สิทธิมนุษยชน และกลุ่มชุมชนเกษตรกรรม ซึ่งสามารถสร้างแรงสนับสนุนให้กับรัฐในการออกนโยบายต่าง ๆ แต่กลุ่มที่มีอิทธิพลหลักเสมอมาตั้งแต่อดีต คงปฏิเสธไม่ได้ว่าเป็น “กลุ่มธุรกิจหรือกลุ่มเอกชน” ที่ได้กษัตริย์ของตนและพยายามดิ้นรนเสมอมาเพื่อให้มีที่ทางในประวัติศาสตร์ของรัฐผ่านการต่อรองการแลกเปลี่ยนและการสนับสนุนอย่างลับ ๆ ปรากฏการณ์เช่นนี้เรียกว่า อำนาจเชิงระบบ (Systemic Power) ดังนั้น การเกิดขึ้นของนโยบายสาธารณะจึงประกอบไปด้วยปัจจัยหลัก 3 ข้อ ได้แก่ ความสัมพันธ์ของกลุ่มผู้มีอำนาจปกครอง ลักษณะตามธรรมชาติของความสัมพันธ์ทางสังคมภายในชุมชน และทรัพยากรใน

เครือข่ายของผู้ปกครอง ความสำคัญของแนวคิดการเมืองนครจึงช่วยให้ผู้เขียนมองเห็นสภาพความสลับซับซ้อนของอำนาจภายในสังคมที่ถูกประกอบสร้างจากนโยบายสาธารณะหรืออำนาจที่อยู่เบื้องหลังนโยบายสาธารณะภายในเมือง (วัชรพล พุทธิรักษา, 2561, น. 5-8)

ระบอบได้รับการขยายความหมายให้มีความชัดเจนมากขึ้นจาก Karen Mossberger และ Gerry Stoker ที่ได้สรุปมุมมองเกี่ยวกับระบอบของ Clarence Stone มีลักษณะสำคัญ 7 ประการ ดังนี้ (Mossberger & Stoker, 2001, p.813-814)

1. ระบอบคือกลุ่มที่ไม่เป็นทางการ แต่มีเสถียรภาพและสามารถเข้าถึงสถาบันทางการเมืองได้ผ่านทรัพยากรที่ช่วยให้องค์กรหรือเครือข่ายเข้ามามีบทบาทอย่างยั่งยืนในการตัดสินใจดำเนินนโยบายและการปกครองจากความร่วมมือระหว่างเครือข่าย ทั้งภายในและภายนอกของสภาพแวดล้อมทางการเมือง

2. ระบอบเป็นโครงสร้างทางอำนาจจากการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และองค์กรอิสระเพื่อควบคุมทรัพยากรทางเศรษฐกิจ

3. ความร่วมมือระหว่างตัวแสดงต่าง ๆ ไม่สามารถสร้างขึ้นได้โดยง่ายแต่ต้องมีความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องอาจจะต้องใช้ระยะเวลาและสิ่งที่เรียกว่า “ระบอบ” ไม่สามารถเกิดขึ้นได้ในทุกเมือง

4. ระบอบมักจะมีเสถียรภาพและความมั่นคงซึ่งสามารถพัฒนาไปได้หลายระดับ ขณะเดียวกันระบอบถึงแม้จะมีการเปลี่ยนแปลงแต่จะไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการหรือความสัมพันธ์ของตัวแสดงภายในเครือข่าย

5. รูปแบบของนโยบายของแต่ละเมืองสามารถบ่งบอกถึงการปกครองที่มีภายในระบอบได้อย่างชัดเจน สาเหตุนี้เป็นเพราะนโยบายถูกสร้างขึ้นจาก “ผู้มีอำนาจ” หรือ “ชนชั้นนำ” ภายในเครือข่ายนโยบาย

6. ข้อตกลงร่วมกัน (Consensus) เกิดขึ้นจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างเครือข่ายที่มีภายในโครงสร้างของการปกครองซึ่งความสัมพันธ์เป็นไปในลักษณะพึ่งพิงเพื่อรักษาผลประโยชน์ที่มีร่วมกัน

7. ความร่วมมือหรือการยุติภายในเครือข่ายของระบอบนั้นได้รับอิทธิพลหลักจาก “ประวัติศาสตร์” มีร่วมกันระหว่างตัวแสดงต่าง ๆ

จุดร่วมทางความคิดของนักวิชาการต่าง ๆ ที่ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับระบอบบนคนนั้น คือ การศึกษาเครือข่ายของตัวแสดงภายในเมืองที่มีปฏิสัมพันธ์ต่อกันผ่านการสื่อสารในเชิงโครงสร้างทางอำนาจของเมือง เพื่อกำหนดเป้าหมายบางอย่างร่วมกัน เช่น การจัดการปกครอง การดำเนินนโยบายสาธารณะ และการต่อสู้ทางการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเครือข่ายของการทำงานร่วมกันบางครั้งอาจมองเป็นภาพของความเท่าเทียม แต่ในความเป็นจริงแล้วนั้นมักจะหลบซ่อนอำนาจในแนวตั้ง (Top-Down) จากความเหลื่อมล้ำในเชิงอำนาจของกลุ่มตัวแสดงในเครือข่ายคุณลักษณะสำคัญของแนวคิดระบอบนครจึงได้ช่วยแสดงให้เห็นถึงการอธิบายรูปแบบทางการเมืองในระดับย่อยของเมืองหรือท้องถิ่นต่าง ๆ ซึ่งเป็นการตั้งจุดเด่นของสำนักคิดแบบพหุนิยมและโครงสร้างนิยมนำมาใช้ในการวิเคราะห์อันเปรียบเสมือนเป็นทางสายกลางของมิติทางการศึกษา

การจัดระเบียบทางการเมือง (Governing Arrangement)

ปัจจุบันขอบเขตความสนใจทางการเมืองได้ขยายจากบริบทของรัฐบาลส่วนกลางไปสู่การบริหารจัดการภาครัฐในระดับท้องถิ่นซึ่งเป็นผลพวงส่วนหนึ่งของการกระจายอำนาจจากรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 แต่กรอบการศึกษาการบริหารจัดการภาครัฐในปัจจุบัน ยังคงมีข้อจำกัดในการทำความเข้าใจและอธิบายความซับซ้อนทางสังคมในยุคโลกาภิวัตน์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ขณะเดียวกันการศึกษา

การจัดระเบียบทางการเมือง ถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของทฤษฎีการเมืองนคร (Urban Politics) มีความต่อเนื่องจากมุมมองด้านระบอบนครที่มุ่งเน้นศึกษาความสัมพันธ์ที่ไม่เป็นทางการ แต่กรอบการจัดระเบียบทางการเมืองจะมองไปที่ความสัมพันธ์ที่เป็นทางการผ่าน 4 ประเภทในการจัดระเบียบทางการเมือง ได้แก่ 1. กลุ่มแนวร่วมหรือผู้สนับสนุน (Coalitions) 2. เครือข่าย (Networks) 3. การบริหารจัดการหน่วยงานภาครัฐในระดับท้องถิ่น (Local Government Administration) 4. การปกครองท้องถิ่นแบบดั้งเดิม (Traditional Local Government) ที่มีความเกี่ยวข้องกับโครงสร้างทางการเมืองในการกำหนดทิศทางของนโยบายสาธารณะจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแสดงภาครัฐ (นักการเมืองและบุคลากรทุกระดับในหน่วยงานของรัฐ) ภาคเอกชน (กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจในพื้นที่) และองค์กรไม่แสดงผลกำไร (กลุ่มองค์กรที่มีบทบาทในพื้นที่)

1. กลุ่มแนวร่วมหรือผู้สนับสนุน (Coalitions)

กลุ่มแนวร่วมคือรูปแบบการจัดระเบียบความร่วมมือระหว่างภาครัฐในระดับท้องถิ่นและกลุ่มตัวแสดงรอบนอกทั้งในส่วนของภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคเอกชน คุณลักษณะสำคัญนั้นเป็นความร่วมมืออย่างเป็นทางการผ่านการสื่อสารในแนวระนาบ (การพบปะที่เป็นความสัมพันธ์ทั่วไป) และแนวตั้ง (การพบปะที่เป็นกฎเกณฑ์ เช่น การจัดเวทีประชาคมหรือการปรึกษาหารือ) ซึ่งเป็นการแลกเปลี่ยนความคิด ความเชื่อ เป้าหมาย และอุดมการณ์ที่มีร่วมกันในการดำเนินนโยบายสาธารณะทำให้ตัวแสดงต่าง ๆ กลายเป็นกลุ่มแนวร่วมสนับสนุนการเลือกตั้งได้ในอนาคตโดยสามารถแบ่งกลุ่มสนับสนุนเป็น 2 ส่วน ดังนี้ (Djordjevic, 2006, p.41-44)

ระบอบ: ระบอบภายในรูปแบบของการจัดระเบียบทางการเมือง (Governing Arrangement) มีความแตกต่างจากระบอบนคร (Urban Regime)

ในฐานะที่เป็นจุดกำเนิดหรือการสร้างแนวร่วมกลุ่มใหม่ที่จะช่วยเสริมความเข้มแข็งให้กับระบอบนคร ดังนั้น ระบอบมิตินี้จึงเป็นกลุ่มแนวร่วมผ่านความสัมพันธ์แนวระนาบ (Horizontal) จากภาครัฐ องค์กรไม่แสวงหาผลกำไร และกลุ่มตัวแสดงต่าง ๆ ภายในเมือง ขณะที่ความสัมพันธ์เชิงอำนาจแนวตั้ง (Vertical) จะเกิดขึ้นจากนักการเมือง ภาคธุรกิจ ในพื้นที่ และการสนับสนุนผ่านหน่วยงานของรัฐบาลส่วนกลางหรือกลุ่มนักการเมืองในระดับประเทศโดยความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจะมีความมั่นคงจากการระดมทรัพยากรเพื่อบรรลุเป้าหมายบางอย่างทั้งในด้านนโยบายสาธารณะหรือการปกครอง

กลุ่มแนวร่วมอื่น ๆ : เป็นกลุ่มที่แยกออกมาไม่รวมอยู่ภายใต้ภาคธุรกิจซึ่งเป็นภาพรวมของตัวแสดงทุกระดับภายในเมือง กลุ่มผู้สนับสนุนภาครัฐ และกลุ่มศาสนา ซึ่งเป็นพื้นที่ของความหลากหลายในสังคมปัจจุบันที่เกิดขึ้นในเมืองส่งผลทำให้ความร่วมมือนั้นอาจจะมีระยะสั้นหรือระยะยาวขึ้นอยู่กับเป้าหมาย (Project-Based) ของสิ่งที่เกิดขึ้น

2. เครือข่าย (Networks)

เครือข่ายเป็นจุดเริ่มต้นของการบริหารจัดการของตัวแสดงภายในเมืองซึ่งเป็นโครงสร้างพื้นฐานที่ต่อยอดไปถึงกลุ่มแนวร่วมหรือผู้สนับสนุนในอนาคต ขณะเดียวกันเมื่อเกิดปัญหาขึ้นจากการดำเนินนโยบายมักจะถูกผลักดันเข้าสู่การปรึกษาหารือในทางการเมืองเพื่อหาทางแก้ไขปัญหาในทางปฏิบัตินอกจากนี้เป็นเรื่องยากที่จะอธิบายเพื่อยืนยันถึงการมีอยู่ของเครือข่ายแต่สิ่งเหล่านี้เป็นโครงสร้างของการสนับสนุนในทางการเมืองทั่วไปที่ปรากฏอยู่เบื้องหลัง ดังนั้น ตัวแสดงภายในเครือข่ายไม่มีขอบเขตที่แน่นอนและมีความหลากหลายแต่ถูกยึดโยงไว้กับ “ความคิด” เป้าหมายของการสร้างนโยบายสาธารณะที่ส่งอิทธิพลต่อการตัดสินใจนานโยบายไปปฏิบัติ (Stoker, 2018, p.15-17) เครือข่ายคือการกำหนดรูปแบบของการจัด

ระเบียบทางการเมืองเป็นเครื่องมือเพื่อนำไปสู่ตัวแสดงอื่น ๆ ภายในเมืองที่มีเป้าหมายร่วมกันโดยขึ้นอยู่กับการศึกษาหรือทางการเมืองและทิศทางของนโยบาย ดังนั้นเครือข่ายจะมีความมั่นคงหรือไม่จึงขึ้นอยู่กับเป้าหมายของตัวแสดงแต่ละกลุ่มจากการมีส่วนร่วมและการครอบครองทรัพยากรที่มีอยู่ทั้งหมดภายในเครือข่ายของตัวแสดง

3. การบริหารจัดการหน่วยงานภาครัฐในระดับท้องถิ่น (Local Government-Center Governance)

การจัดระเบียบทางการเมือง คือ สิ่งที่สามารถพบเห็นได้ทั่วไปในการกระจายอำนาจการปกครองจากส่วนกลางไปสู่พื้นที่ของเมืองในบริบทของประเทศไทย คือ บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคธุรกิจ และองค์กรไม่แสวงหาผลกำไรที่มีเป้าหมายร่วมกันแต่มีตินี้บทบาทหลักอยู่ที่ตัวแสดงภาครัฐ จากช่วงเวลาที่เกิดข้อพิพาทขึ้นนั้นสามารถสร้างข้อแลกเปลี่ยน (Deal) ระหว่างกลุ่มตัวแสดงในเครือข่ายให้ปัญหาที่มีอยู่ได้รับการแก้ไขเพราะการทำงานร่วมกันมักจะไม่มีความเสถียรภาพ จากความต้องการที่แตกต่างกันโดยเฉพาะอย่างยิ่งในบทบาทของภาคธุรกิจและองค์กรอิสระที่มีอำนาจต่อรองภายในเมืองยังคงมีความสัมพันธ์ที่ไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อนำไปสู่ผลลัพธ์ทางด้านนโยบายเป็นหลัก (Djordjevic, 2006, p.49-51) ดังนั้น จุดยืนของภาครัฐในระดับท้องถิ่นจึงสามารถสร้างเครือข่ายให้เกิดขึ้นได้จากโครงสร้างของอำนาจที่มีความชอบธรรมในการปกครองซึ่งดึงดูดให้ตัวแสดงต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมเพื่อแลกเปลี่ยนผลประโยชน์จากการดำเนินนโยบายสาธารณะผ่านความสัมพันธ์ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

4. การปกครองแบบดั้งเดิม (Traditional Local Government)

เป็นศักยภาพของหน่วยงานภาครัฐระดับเมืองในการจัดการตนเองโดยไม่ต้องพึ่งพาความช่วยเหลือจากรัฐบาลส่วนกลาง เพราะทรัพยากรที่มีอยู่ในพื้นที่นั้นมี

ความพร้อมต่อการบริหารจัดการทั้งในด้านเศรษฐกิจ สภาพแวดล้อมของชุมชนและระบบสาธารณสุขขั้นพื้นฐาน ส่งผลทำให้รัฐบาลท้องถิ่นไม่ต้องสร้างเครือข่ายหรือพัฒนาความสัมพันธ์กับตัวแสดงอื่น ๆ การดำเนินนโยบายสาธารณะหรือโครงการต่าง ๆ จึงเป็นการสร้างข้อตกลงร่วมกันในชุมชนรูปแบบการปกครองแบบดั้งเดิม หากมองในบริบทของสังคมปัจจุบันจะเป็นลักษณะของชุมชนตามเขตรอยต่อในพื้นที่แถบชายแดนของกลุ่มชาติพันธุ์ซึ่งสามารถดำรงอยู่ได้ด้วยทรัพยากรที่มีอยู่ในพื้นที่ขณะเดียวกันก็จะมีบรรทัดฐานหรือกฎที่ใช้ร่วมกันภายใต้เขตแดนของชุมชนเพื่อพึงพารัฐส่วนกลางให้น้อยที่สุด (Djordjevic, 2006, p.52-53)

การจัดระเบียบทางการเมืองจึงเป็นความพยายามในการแบ่งแยกความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นภายในเมือง โดยมีจุดเริ่มต้นจากเครือข่าย (Networks) ในการแลกเปลี่ยนความคิด ความเชื่อ และเป้าหมายที่มีร่วมกันของตัวแสดงต่าง ๆ ซึ่งพัฒนากลายเป็นกลุ่มแนวร่วมหรือผู้สนับสนุนในอนาคต (Coalitions) ภายใต้การดำเนินนโยบายสาธารณะ ขณะเดียวกันบทบาทของภาครัฐได้มีการแบ่งแยกไว้ 2 ประเด็น ส่วนแรกการบริหารจัดการหน่วยงานภาครัฐในระดับท้องถิ่น (Local Government-Center Governance) คือ บทบาทของภาครัฐในการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินนโยบายสาธารณะหรือกิจกรรมทางการเมืองเมื่อตัวแสดงในเครือข่ายเกิดความขัดแย้งภาครัฐสามารถสร้างข้อแลกเปลี่ยนกับตัวแสดงอื่น ๆ เพื่อให้เป้าหมายที่กำลังดำเนินอยู่เดินหน้าต่อไปได้ ส่วนที่สองการปกครองแบบดั้งเดิม (Traditional Local Government) คือ ความสามารถของภาครัฐระดับเมืองในการจัดการตนเองโดยไม่ต้องพึ่งพาความช่วยเหลือจากรัฐบาลส่วนกลาง และไม่จำเป็นต้องสร้างความสัมพันธ์ใด ๆ กับตัวแสดงภายในเมือง

ความสัมพันธ์ในมุมมองมาร์กซิสต์ภายใต้ขอบเขตการเมืองนคร (The Relation of Marxist Perspective and Urban Politics)

การศึกษาเกี่ยวกับการเมืองนครได้มีการประยุกต์ใช้แนวคิดของ Karl Marx ที่ให้ความสำคัญกับปัจจัยเรื่องเศรษฐกิจการเมืองในความสัมพันธ์และพลังทางการผลิต โดยได้นำเสนอการวิพากษ์ระบบทุนนิยมผ่านหนังสือว่าด้วยทุน (Das Kapital) ซึ่งถูกตีพิมพ์ในปี ค.ศ. 1867 เป็นการต่อสู้ของชนชั้นนายทุน (Bourgeois) และชนชั้นกรรมาชีพ (Proletariat) ซึ่งเกิดขึ้นผ่านการสะสมความมั่งคั่งจากมูลค่าส่วนเกินของการผลิตและการสะสมปัจจัยทางการผลิตสิ่งเหล่านี้ คือ การชูดรีดผ่านสิ่งที่เรียกว่า “กำไร” ส่งผลกระทบต่อเนื้อให้เกิดสภาวะแปลกแยกจากสินค้า (Commodity Fetishism) เป็นสภาวะที่ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ด้วยกันเองนั้นถูกลดทอนลง แต่กลับถูกยึดติดไว้กับสินค้าที่มนุษย์เป็นผู้ผลิตทั้งในเชิงบริการและเชิงวัตถุ (สำนักพิมพ์สมมติ, 2564) มุมมองของมาร์กซ์ “ระบบทุนนิยม” จึงเป็นสิ่งลึกลับและสมควรถูกล้มล้างด้วยการปฏิวัติของชนชั้นกรรมาชีพเพื่อนำไปสู่การสร้างสังคมใหม่ที่ให้มนุษย์เป็นผู้มีเสรีภาพทางชีวิตอีกครั้งหนึ่ง ดังนั้น สภาพสังคมในปัจจุบันจึงเป็นความสัมพันธ์ภายใต้ความขัดแย้งของกลุ่มนายทุน และชนชั้นกรรมาชีพ ซึ่งจะทำให้เกิดการปฏิวัติยกเลิกระบบกรรมสิทธิ์ส่วนตัว ก่อตั้งระบบคอมมิวนิสต์ที่ปัจจัยการผลิตถูกถ่ายโอนเป็นของสังคมส่วนรวมแรงงานจะไม่ถูกลดคุณค่าความเป็นมนุษย์อีกต่อไป (เดนมพงษ์ แสนคำ และ อัครยา สังข์จันทร์, 2562, น. 41-45)

การต่อสู้ทางชนชั้นในขอบเขตของความเป็นเมือง

หากมองกลับมายังการประยุกต์ใช้แนวคิดของมาร์กซิสต์กับบริบทของความเป็นเมืองแล้วนั้นได้รับอิทธิพลอย่างมากจากกลุ่มนักวิชาการ เช่น Henri Lefebvre, Manuel Castells และ David Harvey ล้วนให้ความสำคัญกับความขัดแย้งสังคมเมือง

ที่ไม่ใช่สังคมอุตสาหกรรม ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า “เมือง” เป็นหน่วยการวิเคราะห์ใหม่ที่จะช่วยสร้างความเข้าใจในระบบโครงสร้างทางสังคมได้ดีมากยิ่งขึ้นภายใต้มุมมองเชิงวิพากษ์ “เมืองที่ดีนั้นควรเป็นอย่างไร” เป็นคำถามที่สามารถตีความได้หลากหลาย หากมองในมุมมองของคนทั่วไปอาจหมายถึงการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ เทคโนโลยี ผังเมืองที่มีความเป็นระเบียบหรือการเพิ่มขึ้นของจำนวนตึก แต่หากมองในมุมมองมาร์กซิสต์จะพบกับการชูตรีดกำลังร่างกายของแรงงานเพื่อสร้างตึกที่มีความสวยงาม เหล่านั้นแต่กลับต้องอยู่อาศัยภายในพื้นที่เสื่อมโทรมของเมือง ขณะเดียวกันเมืองคือความสามารถในการสะสมทุนและการผลิตผ่านการบริโภครวมหมู่ (Collective Consumption) เมืองจึงเป็นศูนย์กลางของความคิดในการควบคุมระบบสินค้าหรือการบริโภคสินค้าจากระบบของเมือง (Urban System) รัฐบาลส่วนกลางมีหน้าที่ถ่วงดุลปัญหาที่เกิดขึ้นจากกลไกของตลาดเพื่อป้องกันการผลิตสินค้ามากเกินไป ความจำเป็นและมุ่งเน้นทำกำไรให้กับรัฐ โดยนิยามของการเมืองนครภายใต้การประยุกต์ใช้แนวคิดมาร์กซิสต์สามารถนิยามได้ 3 ส่วน **ลำดับแรก** เมืองคือสถานที่จุดเริ่มต้นของความขัดแย้งและเป็นกระบวนการของปัญหาภายใต้การสะสมของทุนนิยม **ลำดับที่สอง** ความสัมพันธ์ของชนชั้นในระบบทุนนิยมได้ช่วยให้พื้นฐานในการรับรู้บนการเมืองนคร **ลำดับสุดท้าย** สร้างกรอบของการรับรู้และความเข้าใจทางด้านอุดมการณ์ เช่น เมือง การแบ่งแยกชนชั้น เศรษฐกิจ และสังคม (Geddes, 2009, p.55-58)

หากมองจากสภาพการเมืองในช่วงปี ค.ศ. 1980 พื้นที่ทางการเมืองของประเทศอังกฤษ (England) ได้รับอิทธิพลจากการเคลื่อนไหวของพรรคแรงงานฝ่ายซ้าย (Labour Party) ซึ่งเป็นรูปแบบอุดมการณ์ทางความคิดของมาร์กซิสต์ผ่านบทบาทของสภาเทศบาลกรุงลอนดอน (Greater London Council: GLC) ประกอบไปด้วย

พันธมิตรหลากหลายโดยเฉพาะในกลุ่มชุมชนต่าง ๆ และกลุ่มนักเคลื่อนไหวของชุมชน ทั้งในส่วนของประเด็นด้านความหลากหลายทางเพศ ปัญหาการว่างงาน และสภาพ แรงงาน แต่กลับถูกแทรกแซงจากกลยุทธ์ภาคอุตสาหกรรมในกรุงลอนดอน (London Industrial Strategy: INC) ภายใต้การดำเนินนโยบายในระดับเมืองเพื่อให้มีการ ปรับเปลี่ยนโครงสร้างของภาคแรงงาน ขณะเดียวกันภาคประชาชนก็ได้มีความพยายาม ต่อสู้ในพื้นที่ของการดำเนินนโยบายในประเด็นด้านการลดค่าโดยสารสาธารณะหรือ กรณีเมืองทางใต้ของแอฟริกา (South Africa) ในช่วงปี ค.ศ. 1990 เป็นภาพของ การขับเคี่ยวทางด้านนโยบายที่ถูกครอบงำจากการแข่งของภาคธุรกิจในเมืองผ่าน เกณฑ์ข้อกำหนด World Bank และ IMF ตัวชี้วัดต้นทุนทางสังคมหรือสาธารณสุขโลก ขั้นพื้นฐาน เช่น การขนส่ง การกำจัดสิ่งปฏิกูล น้ำ ไฟฟ้า และบริการสุขภาพ สำหรับการ กำหนดคุณภาพชีวิตทางสังคมทั่วโลกโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา (Third World) (Geddes, 2009, p.63-68) แต่สิ่งเหล่านี้ล้วนถูกควบคุมจากสัมปทาน ของรัฐบาลส่วนกลาง ส่งผลทำให้รายได้ของประชาชนที่มีความแตกต่างกันในแต่ละ เมืองไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตและเพิ่มความเหลื่อมล้ำให้กับสังคม (รุนแรงมากยิ่งขึ้น ในกลุ่มชนชั้นกรรมาชีพและผู้ใช้แรงงานทั่วไป) สิ่งเหล่านี้จึงเป็นผลกระทบของปัญหา ระบบทุนนิยม (Capitalism) ซึ่งยังคงมีการต่อสู้ของกลุ่มชนชั้นทางการเมืองอยู่ตลอดเวลาแม้ จะมีการเปลี่ยนแปลงในการวิเคราะห์มาอยู่ภายใต้บริบทการเมืองนคร

ขณะเดียวกัน Jonathan S. Davies (2010) ได้ใช้มุมมองของมาร์กซิสต์ ในการวิเคราะห์กลุ่มพลังทางสังคมได้แก่ ภาครัฐ กลุ่มชนชั้น และทุนนิยมในการศึกษา เปรียบเทียบระหว่างการบริหารราชการภายในเมืองของสหรัฐอเมริกา กับ สหราชอาณาจักร พบว่า สถานะการสะสมทุนของกลุ่มนายทุนนั้นได้รวมเข้ากับภาครัฐ เพื่อใช้ทำลายกลุ่มแรงงานและกระบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมในกรณีของ

สหรัฐอเมริกาเป็นความร่วมมือระหว่างรัฐบาลส่วนกลางและภาคเอกชน แต่กลับไม่สามารถสร้างความร่วมมือกับกลุ่มชนชั้นแรงงานได้ในทางตรงกันข้ามสหราชอาณาจักรเป็นกลยุทธ์การทำงานร่วมกันของตัวแทนนักกิจกรรมชนชั้นแรงงานเพื่อใช้ขับเคลื่อนภาคธุรกิจซึ่งเป็นรูปแบบของโครงสร้างทางอำนาจในสวนย่อย (Micro-level) ที่สามารถจัดการกับปัญหาตลาดเสรี “Free Market” ผ่านเครือข่ายการปกครองของเมือง แสดงให้เห็นถึงระบบพลังภายใต้ความเป็นเมืองจากการต่อสู้ทางชนชั้นเพื่อกำหนดทิศทางไปสู่อนาคตรวมไปถึง Tom Ling (1991) ได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาของ Bob Jessop ที่ใช้มุมมองของมาร์กซิสต์เป็นรากฐานการวิเคราะห์การเปลี่ยนรัฐสวัสดิการแบบ Keynesian ไปสู่การบริหารรัฐสวัสดิการแบบ Schumpeterian ที่มุ่งให้ความสำคัญกับสภาวะการทำงานของประชาชนเพื่อแลกเปลี่ยนกับสวัสดิการที่จะได้รับผ่านความหลากหลายในมุมมองของ Post-Fordisms ช่วยชี้ให้เห็นความสำคัญของการออกแบบนโยบายสาธารณะและการบริหารระบบราชการ

กล่าวโดยสรุปการใช้แนวคิด Karl Marx นำมาวิเคราะห์ในบริบทของความเป็นเมืองกับนโยบายสาธารณะจึงมุ่งเน้นไปที่กลุ่มตัวแสดงต่าง ๆ เช่น สหภาพแรงงาน (Trade Union) กลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมือง (Political Activities) กลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBT) และกลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (Green World) ซึ่งเป็นพื้นที่ความซับซ้อนทางสังคมภายใต้โครงสร้างทางอำนาจของเมืองในปัจจุบัน ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจึงไม่ได้ถูกจำกัดเพียงแค่การต่อสู้แต่ขยายไปสู่ความร่วมมือด้วยเช่นกัน เพื่อแสดงให้เห็นความเปลี่ยนแปลงอันเป็นผลกระทบจากระบบทุนนิยมมุมมองของผู้เขียนการใช้กรอบแนวคิดการเมืองนครผ่านองค์ประกอบที่ได้นำเสนอดังกล่าวเบื้องต้น ได้แก่ ระบอบนคร การจัดระเบียบทางการเมือง และความสัมพันธ์ในมุมมอง

มาร์กซิสต์ภายใต้ขอบเขตการเมืองนครได้ช่วยสร้างความเข้าใจใหม่ผ่านแง่มุมของ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแสดงต่าง ๆ ในเชิงโครงสร้างทั้งในแนวดิ่ง (Vertical) และแนวระนาบ (Horizontal) ที่เป็นการต่อสู้ ความร่วมมือ การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์รวมถึง ความขัดแย้งเพื่อช่วงชิงสภาวะการขับเคลื่อนเป้าหมายบางอย่างผ่านพื้นที่ของความเป็น เมืองซึ่งเป็นความซับซ้อนของสังคมในปัจจุบัน ดังนั้น บริบทของ “เมือง” จึงถือได้ว่าเป็นหน่วยการวิเคราะห์ที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากที่เปรียบเสมือนเป็นภาพสะท้อน ของการบริหารจัดการในระดับประเทศ

แนวคิดการเมืองนครกับงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Theory of Urban Politics and Qualitative Research)

จากการศึกษาแนวคิดการเมืองนครเบื้องต้นผ่านองค์ประกอบของระบอบนคร การจัดระเบียบทางการเมือง และความสัมพันธ์ในมุมมองมาร์กซิสต์ภายใต้ขอบเขต การเมืองนครในการใช้กรอบแนวคิดดังกล่าวให้มีคุณภาพมีความสอดคล้องกับงานวิจัย เชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่ออธิบายให้เห็นถึงพื้นที่ความซับซ้อนใน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแสดงต่าง ๆ จากพื้นที่ของความเป็นเมืองโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การศึกษาของ Jonathan S. Davies เรื่อง “Between Realism and Revolt: Governing Cities in the Crisis of Neoliberal Globalism” ได้ประยุกต์ใช้กรอบแนวคิดการเมือง นคร (Urban Politics) ในหน่วยวิเคราะห์ระบอบนคร (Urban Regime) คู่กับแนวคิด ทางการเมืองของ Antonio Gramsci ด้วยระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ ประชากรกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด 8 เมือง ได้แก่ Athens, Baltimore, Barcelona, Dublin, Leicester, Greater Dandenong, Montreal และ Nantes โดยคำถามหลัก คือ เมืองเหล่านี้มีการปกครองและต่อต้านขัดขืนอย่างไรบ้างภายใต้ยุคสมัยของนโยบาย

รัดเข็มขัด (Austerity) ผลการศึกษาพบว่า เมืองแต่ละแห่งมีวิธีการต่อสู้ การเพิกเฉย และการยอมรับต่อนโยบายที่แตกต่างกัน เช่น เมือง Barcelona มีรูปแบบที่น่าสนใจ เป็นอย่างยิ่งจากการต่อสู้ของตัวแสดงต่าง ๆ ภายใต้ระบอบนครต่อการออกนโยบาย รัดเข็มขัดของรัฐบาลกลางฝ่ายขวานำไปสู่การต่อต้านจากกลุ่มฝ่ายซ้ายในเมืองที่เริ่ม ต่อสู้ด้วยการหาเสียงนโยบายต่อต้านการรัดเข็มขัด เพิ่มสวัสดิการของประชาชน และ สร้างความเท่าเทียมระหว่างเพศจนนำไปสู่ชัยชนะในการเลือกตั้ง แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของงานวิจัยคุณภาพกับหน่วยวิเคราะห์ระบอบนคร

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีรากฐานมาจากปรากฏการณ์นิยม เพราะเชื่อว่าสังคมของมนุษย์มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาจึงไม่สามารถสร้างกฎ หรือทฤษฎีที่เป็นสากลได้ ดังนั้น งานวิจัยเชิงคุณภาพนักวิจัยจะต้องใช้ประสบการณ์ หรือเทคนิควิธีการเพื่อเข้าถึงข้อมูลในการศึกษาวิธีการเก็บข้อมูลมุ่งเน้นไปที่ การสัมภาษณ์ การสังเกต (แบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม) การใช้ข้อมูลเอกสาร และการทำแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ได้รับข้อมูลที่มีความสำคัญภายใต้หน่วยของการวิเคราะห์ซึ่งจะนำไปสู่วิธีการแสวงหาความรู้ผ่านตัวแบบการอธิบายเหตุผลอุปนัย (Inductive Reasoning) ที่ได้รับอิทธิพลหลักจาก Francis Bacon เป็นการก้าวข้าม ข้อจำกัดของตัวแบบอธิบายเหตุผลเชิงนิรนัย (Deductive Reasoning) มีลักษณะเด่น 3 ข้อ ดังนี้ 1. การเก็บรวบรวมข้อมูลหรือข้อเท็จจริงย่อยจากหลากหลายเหตุการณ์ 2. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อความสัมพันธ์ในข้อเท็จจริงย่อยเหล่านั้น 3. สร้างข้อสรุปทั่วไป (เดอนใจ คดดี, 2554, น. 33) ยกตัวอย่างเช่น *การเก็บข้อมูลเชิงประจักษ์*: เมือง A, B, C และ D มีรูปแบบการทำประชาพิจารณ์เพื่อเลือกแนวทางในการดำเนินนโยบายของ เมืองส่งผลทำให้ไม่เกิดปัญหาความขัดแย้ง *การวิเคราะห์ข้อมูล*: พิจารณาแล้วพบว่า ทุกเมืองมีการทำประชาพิจารณ์ *สรุปผล*: ทุก ๆ เมืองต้องมีการทำประชาพิจารณ์เพื่อ

ลดความขัดแย้งในการดำเนินนโยบาย จากข้อสรุปดังกล่าวเป็นวิธีการเก็บตัวอย่างหลากหลายเหตุการณ์ที่เป็นอิสระต่อกันแต่มีความสำคัญเท่ากันนำมาวิเคราะห์เพื่อสร้างข้อสรุปทั่วไปผ่านการเรียนรู้จากประสบการณ์ การสังเกต และเป็นการแสวงหาความรู้จากล่างขึ้นบน (Bottom-up Approach) มีความสอดคล้องกับความเป็นเอกลักษณ์ของเมืองแต่ละเมืองที่มีองค์ประกอบของสภาพแวดล้อมทางสังคมแตกต่างกัน (แววดาวพรมเสน, 2554, น. 97-98)

ในทางตรงกันข้ามหากใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ที่ได้รับอิทธิพลทางการศึกษาจากสำนักปฏิฐานนิยมมุ่งเน้นการเก็บข้อมูลเชิงประจักษ์ การเก็บข้อมูลผ่านแบบสอบถาม ข้อมูลเชิงสถิติ และการทดลองเพื่อแสวงหาการคาดการณ์ (Predict) สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตหรือสร้างทฤษฎีใหม่ในการทำความเข้าใจโลกควบคู่ไปกับวิธีการแสวงหาความจริงจากตัวแบบการอธิบายเหตุผลเชิงนิรนัย (Deductive Reasoning) ที่ได้รับการบุกเบิกจาก Aristotle ผ่านวิธีการแสวงหาความรู้โดยอาศัยหลักเชิงเหตุผล (Syllogistic Reasoning) มีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ข้อ ได้แก่ 1. ข้อเสนอหลัก (Major Premise) เป็นรูปแบบข้อเท็จจริงหรือความรู้ที่มีอยู่เดิม 2. ข้อเสนอรอง (Minor Premise) เป็นข้อเท็จจริงย่อยเฉพาะกรณี 3. ข้อสรุป (Conclusion) แต่ Francis Bacon ได้วิพากษ์การแสวงหาความรู้ภายใต้ตัวแบบนิรนัยนั้นไม่สามารถสร้างข้อเท็จจริงที่ถูกต้องได้เสมอไปและข้อสรุปที่ค้นพบมักจะเป็นความรู้เดิมที่มีอยู่แล้ว (ซียลิซิด สร้อยเพชรเกษม และเมธี ดิสวัสดี, 2558, น. 15) ยกตัวอย่างเช่น *ข้อเสนอหลัก*: ทุกประเทศที่ปกครองด้วยระบบประชาธิปไตยล้วนมีการพัฒนาจนกลายเป็นกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว (Developed Country) *ข้อเสนอรอง*: ประเทศ ก ปกครองด้วยระบบประชาธิปไตย *สรุปผล*: ประเทศ ก ต้องประสบความสำเร็จในการบริหารจัดการปกครองและกลายเป็นกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้วแต่ในความเป็นจริง

การปกครองด้วยระบบประชาธิปไตย (Democracy) ไม่ได้เป็นเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ย้ำเตือนถึงความสำเร็จในการบริหารประเทศเพราะยังมีปัจจัยภายในอีกหลายประการยกตัวอย่างเช่น สภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และปัญหาความขัดแย้งภายในรัฐ

การใช้กรอบแนวคิดการเมืองนครควบคู่กับงานวิจัยเชิงคุณภาพและตัวแบบการอธิบายเหตุผลเชิงอุปนัยสามารถทำความเข้าใจบรรทัดฐาน (Normative) ของสังคมซึ่งเป็นกลุ่มของความเชื่อและทัศนคติบนปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นภายใต้ขอบเขตของความเป็นเมืองระหว่างปฏิสัมพันธ์ของตัวแสดงได้ดีกว่างานวิจัยเชิงปริมาณที่มุ่งเน้นการวิเคราะห์เชิงเทคนิคมากเกินไป ลำดับต่อมาวิธีการอธิบายเหตุผลเป็นส่วนสำคัญในงานวิจัยเชิงคุณภาพต้องแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่าง Type-Token ซึ่งปรากฏอยู่ในหนังสือของ Keith Dowding เรื่อง “The Philosophy and Methods of Political Science” เป็นรูปแบบความสำคัญของการเล่าเรื่อง การพรรณนา และการอธิบายสาเหตุหรือผลกระทบของสิ่งที่เกิดขึ้น โดย *Type/Ulimate*: เป็นสภาพของปัญหา เหตุการณ์ หรือโครงสร้างบางอย่างที่มีลักษณะทั่วไป (Generalization) แต่ส่งผลกระทบต่อสิ่งต่าง ๆ ภายใต้ปรากฏการณ์ที่นักวิจัยกำลังศึกษาขณะเดียวกัน *Token/Proximate*: เป็นส่วนย่อยของเหตุการณ์ซึ่งเป็นผลกระทบที่เกิดขึ้นหรือได้รับอิทธิพลจากปรากฏการณ์หลักของ Type ดังนั้น วิธีการอธิบายจึงต้องแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่าง Type-Token ผ่านองค์ประกอบของการเล่าเรื่องและการพรรณนาเพื่ออธิบายสิ่งที่เกิดขึ้นภายใต้หัวข้อที่นักวิจัยกำลังศึกษา ยกตัวอย่างเช่น ปัญหาเรื่องระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมที่ส่งผลกระทบต่อปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตของพลเมือง C ภายในประเทศ D ในมิติการวิเคราะห์ปัญหาเรื่องระบบทุนนิยม (Capitalism) เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นทั่วไปบนการค้าตลาดเสรีในปัจจุบันจำเป็นให้ทุกรัฐบาลของประเทศ D ต้องออกนโยบายเพื่อขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจและส่งเสริมการสร้าง

นิคมอุตสาหกรรมภายในประเทศพร้อมทั้งดึงดูดเงินลงทุนจากบริษัทต่างชาติ (สิ่งเหล่านี้คือ Type) หากมองย้อนกลับมายังบริบทของเมือง C ส่งผลทำให้การออกนโยบายกฎระเบียบหรือข้อบังคับภายในเมืองต้องมีการปรับเปลี่ยนเพื่อเปิดช่องทางให้เกิดนิคมอุตสาหกรรมที่อาจนำไปสู่ปัญหาเรื่องการปนเปื้อนมลพิษบนอากาศและปัญหาสารพิษรั่วไหลในพื้นที่การทำเกษตรกรรมขัดแย้งกับวิถีชีวิตของประชาชนส่วนใหญ่ที่ประกอบอาชีพเกษตรกรเป็นหลัก (สิ่งเหล่านี้คือ Token) ปัญหาดังกล่าวก่อให้เกิดการคัดค้านการสร้างโรงงานและเกิดการชุมนุมประท้วงลุกลามขึ้นทั่วประเทศเพื่อให้มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายของรัฐอันเป็นผลกระทบจากการออกนโยบายเพื่อสนับสนุนระบบทุนนิยม (สิ่งนี้คือ Token ที่ส่งผลกระทบต่อ Type)

กล่าวโดยสรุป วิธีการอธิบายของ Type/Ultimate และ Token/Proximate มีความสำคัญอย่างมากต้องอธิบายให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างสาเหตุและผลกระทบที่เกิดขึ้นภายใต้ปรากฏการณ์ขณะเดียวกัน การอธิบายที่ดีควรสามารถบอกได้ว่า Token ของนักวิจัยที่กำลังศึกษาอยู่นั้นช่วยสร้างความเข้าใจหรือแก้ไข้ปัญหาในหน่วยของ Type อย่างไรได้บ้าง (Dowding, 2016, p.133-159) ดังนั้น การใช้กรอบแนวคิดการเมืองนครควบคู่กับรูปแบบงานวิจัยเชิงคุณภาพจึงสามารถยกระดับวิธีการอธิบายและการวิเคราะห์ให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นโดยเฉพาะในส่วนของตัวแบบการอธิบายเหตุผลเชิงนิรนัย (Deductive Reasoning) และวิธีการอธิบายเหตุผล Type-Token ซึ่งเป็นส่วนสนับสนุนอย่างมีนัยยะสำคัญบนความซับซ้อนของสภาพสังคมในปัจจุบันที่เป็นความหลากหลายของกลุ่มตัวแสดงต่าง ๆ ภายใต้ขอบเขตความเป็นเมืองเพื่อช่วยสร้างความเข้าใจ ลดปัญหาความขัดแย้ง พร้อมทั้งส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของเมืองบนการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นพลวัต

สรุป

อิทธิพลทางการศึกษาของแนวคิดการเมืองนคร (Urban Politics) ที่ได้รับการบุกเบิกจาก David Judge Gerry Stoker และ Harold Wolman ผ่านการตีพิมพ์หนังสือ “Theories of Urban Politics” ได้สร้างพรมแดนทางด้านรัฐศาสตร์ให้เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะในบริบทความเป็นเมืองภายใต้หน่วยการวิเคราะห์ที่มีความสำคัญได้แก่ ระเบียบนคร (Urban Regime) การจัดระเบียบทางการเมือง (Governing Arrangement) และความสัมพันธ์ในมุมมองมาร์กซิสต์ภายใต้ขอบเขตการเมืองนคร (The Relation of Marxist Perspective and Urban Politics) เป็นประเด็นร่วมสมัยในสังคมปัจจุบันที่มีความหลากหลายของกลุ่มตัวแสดงภายใต้โครงสร้างความซับซ้อนทางการเมืองซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการกำหนดนโยบาย โครงสร้างกฎระเบียบ และข้อบังคับที่เกิดขึ้นในเมืองสามารถกำหนดทิศทางในอนาคตหรือความเสื่อมโทรมของเมืองได้ผ่านการมีส่วนร่วมภายใต้โครงสร้างของระบบพลัง

นอกจากนี้ การใช้กรอบแนวคิดการเมืองนครให้มีประสิทธิภาพนั้นมีความสอดคล้องกับงานวิจัยเชิงคุณภาพ เพราะการศึกษาริบทของสังคมไม่สามารถสร้างตัวแบบ (Model) ที่ใช้อธิบายในทุกสังคมได้ ขณะเดียวกันงานวิจัยเชิงคุณภาพมีความโดดเด่นในมิติของตัวแบบการให้เหตุผลเชิงอุปนัย (Inductive Reasoning) และรูปแบบการอธิบายเหตุผล (Type/Ultimate-Token/Proximate) ที่จำเป็นต้องแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงภายใต้ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นผ่านวิธีการอธิบาย การพรรณนา สาเหตุ และผลกระทบจากสิ่งที่เกิดขึ้นในพื้นที่ของความเป็นเมืองที่ช่วยยกระดับการใช้แนวคิดการเมืองนครให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นพร้อมทั้งเพิ่มมิติการศึกษาด้านการเมืองและนโยบายศาสตร์ให้มีความหลากหลายด้วยเช่นกัน

บรรณานุกรม

- คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2559). **ประกาศรับสมัครบุคคลเข้าศึกษา
ต่อในระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมือง
และการจัดการปกครอง.** ค้นเมื่อ 5 มกราคม 2564,
จาก www.polsci.chula.ac.th/?p=1739&fbclid.
- ชัยลิขิต สร้อยเพชรเกษม และเมธี ดิษฐ์สดี. (2558). “สมมติฐานและวิธีการทาง
วิทยาศาสตร์.” **วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยทักษิณ**, 15,1: 13-27.
- เด่นพงษ์ แสนคำ และอัครยา สังข์จันทร์. (2562). “การให้เหตุผลสนับสนุนแนวคิดเรื่อง
สังคมนิยมของคาร์ล มาร์กซ์.” **วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร**,
15,1: 37-60.
- เดือนใจ คคดี. (2554). **การพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยของจอห์น สจ๊วต มิลล์ สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่1.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอน
ภาษาไทย. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ประโยชน์ ส่งกลิ่น. (2561). **นโยบายสาธารณะแนวการตีความ Interpretive
Public Policy.** มหาสารคาม: อภิชาติ.
- พิชญ์ พงษ์สวัสดิ์. (2560). **เมือง กิน คน.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์วัชรินทร์ พี.พี.
- มีเดียสโรว์ไฮัธธรรมาธิราช. (2561). **เรื่องแนวคิดการเมืองการปกครองในระดับนคร
และมหานคร.** ค้นเมื่อ 5 มกราคม 2564, จาก
www.media.stou.ac.th/watch/video/hTYCWk2.

- ยูเอเอ็น. (2563). **Popular statistical tables, country (area) and regional profiles.** ค้นเมื่อ 12 มกราคม 2564, จาก www.data.un.org/en/reg/g1.html.
- วัชรพล พุทธิรักษา. (2561). **ทฤษฎีระบอบนคร: บททดลองเสนอ An Introduction to the Urban Regime Theory.** เวทีวิจัยมนุษยศาสตร์ไทย ครั้งที่ 12 (7-8 กันยายน 2561). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- แหวดดาว พรหมเสน. (2554). “การวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ.” **วารสาร มทร. อีสาน**, 4,1: 95-102.
- สำนักพิมพ์สมมติ. (2564). **สินค้า มูลค่า และสถานะแปลกแยกในหนังสือ “ว่าด้วยทุน” ของ คาร์ล มาร์กซ์ (วัชรพล พุทธิรักษา).** ค้นเมื่อ 3 มกราคม 2564, จาก www.sm-thaipublishing.com/content/8180/karl-marx-contents.
- อนุสรณ์ ลิ้มมณี. (2561). **การอธิบายกับการวิเคราะห์ทางการเมือง: แนวคิดและข้อโต้แย้งทางปรัชญาสังคมศาสตร์.** กรุงเทพฯ: สยามปริทัศน์.
- Davies, J. S. (2010). “Back to the Future: Marxism and Urban Politics. In Davies, J. S. & Imbroscio, D. L. (Eds.).” **Critical Urban Studies: New Directions:** 73-88.
- Davies, J. S. (2021). **Between Realism and Revolt: Governing Cities in the Crisis of Neoliberal Globalism.** Bristol: Bristol University Press.
- Djordjevic, M. (2006). **The Effect of Strategic Planning on Urban Governing Arrangements: The..Politics..of..Developmental..Planning..in...Budapest...and...Warsaw..(Doctoral dissertation).**

Retrieved 3 January 2021, from

www.politicalscience.ceu.edu/sites/djordjevic.pdf.

Dowding, K. (2016). **The Philosophy and Methods of Political Science.**

London: Palgrave.

Dowding, K., Dunleavy, P., King, D., Margetts, H., & Rydin, Y. (1999).

“Regime Politics in London Local Government.” **Urban Affairs Review**, 34,4: 515-545.

Geddes, M. (2009). “Marxism and Urban Politics. In Davies, J. S. &

Imbroscio, D. L. (Eds.).” **Theories of Urban Politics Second Edition 2009**: 55-72.

Hankins, K. B. (2015). “Regime Politics in Geography.” **Urban Affairs**

Review, 51,1: 150-160.

John, P. (2009). “Why Study Urban Politics. In Jonathan S. Davies and

David L. Imbroscio, (Eds.).” **Theories of Urban Politics Second Edition 2009**: 17-22.

Ling, T. (1991). “State Theory: Putting Capitalist States in their Place (Bob

Jessop).” **Capital & Class**, 15,2: 129-135.

Morel, D. (2018). “Race and State in the Urban Regime.” **Urban Affairs**

Review, 54,3: 490-523.

Mossberger, K. & Stoker, G. (2001). “The evolution of urban regime

theory: The challenge of conceptualization.” **Urban Affairs**

Review, 36,6: 810 - 835.

วารสารรัฐศาสตร์พิจารณา 55
ปีที่ 8 ฉบับที่ 15

Stoker, G. (2018). "Governance as Theory: Five Propositions."

International Social Science Journal, 68,227-228: 15-24.